

*Češi mají asi už navěky
tu neskutečnou představu,
že pokud jde o armádu, existoval jen
Švejk, Černí baroni a Tankový prapor*

1

Konečně mám po třech nedělích chvíli volna, po třech nedělích!
Oblékám si vyrudlé tepláky, proč vyrudlé nevím, když jsou zelené, asi by tedy měly být vyzeleněné, máma by určitě řekla vyšisované, což zavání němčinou, nebo čím, spíš tedy vybledlé, konečně nacházím asi nejsprávnější slovo, ale je to jedno. Tohle bylo první, co mě tady trochu zklamalo, jinak jsem byl nesmírně šťastný, že jsem se dostal do téhle školy, ale mnoho věcí jsme dostali po starších kamarádech, kteří odešli do učilišť a akademií, staré zelené plátáky na vyučování, což by ani tak nevadilo, ale i starší vycházkové uniformy, a to už bylo tedy od nich trapné, i když jsme stejně zatím nemohli nikam ven, nedávno začala korejská válka a vůbec jsme se asi měli na vojenský život ve vojenské škole příslušně zadaptovat.

Někteří kluci se pokoušeli ty modré uniformy a barety vylepšit, skládali kalhoty pod matrace kovových postelí a sežehlovali žehličkou čepice, což jsem považoval za dětinské, ani dřívější skautskou uniformu jsem si nevylepšoval, protože se mi líbila, jaká byla, ačkoli tady bych nikdy o tom, že jsem byl v Junáku, nemluvil, skauti byli na indexu, dokonce se někteří dostali před soud za jakousi mně neznámou podvratnou činnost. Přesto jsem mezi vojáky základní služby mnoho bývalých skautů potkal, většinou měli odznaky vzorných vojáků a výtečných střelců, ženistů, chemiků a nevím čeho ještě, jak je asi skauting na službu v armádě dobře

připravil, hlavně se za jakýchkoli okolností samostatně rozhodovat. Nejdůležitější ale bylo, že všechno, co jsme vyfasovali, bylo čisté, to tedy byla pravda, dali ty věci před výdejem do čistírny, navíc všechno páchlo naftalínem, jak to nějakou dobu leželo ve skladě. Ale to už jsem věděl ze Švejka, že naftalín a vojsko patří neodbytně k sobě.

Když jsme sem do tohoto malého moravského městečka v někdejším pohraničí nastoupili, bylo to v sobotu, hned nás v neděli poslali kamsi do Líšně u Brna, o které jsem nikdy neslyšel, na jakousi slavnost, ani nás na tu cestu nestačili vystrojit, a tak jsme dostali jen ty modrý barety se zlatým armádním znakem, s těmi zkříženými meči a orlem, abychom se poznali nebo spíš neztratili, tohle mi připadalo vůbec nejsměšnější z toho opravdu šťastného začátku, kde bych se byl jako obyčejný kluk nadál, že se dostanu do takové pomalu elitní vojenské školy, vlastně jsem tomu ještě ani pořádně nevěřil.

I když jsem tu byl už tolik dní, pořád jako bych měl jen ten modrý baret na hlavě, jak jsme tenkrát jeli do té Líšně, cestovali jsme, jak jinak, než železničním nákladňákem, asi to bylo pro vojsko lacinější, pořád se jelo, takže nebyla ani možnost si odskočit, čurali jsme přímo z vozu a mně to vůbec nešlo, moc dlouho mi trvalo, než jsem vůbec začal, nejen proto, že vůz po kolejnicích poskakoval jak žebříňák, navíc ten vítr nám to strhával pryč, někdy málem zpátky, ale já jsem vůbec při těchto věcech cítil nějakou podivnou stud, i v gymnáziu a na měšťance, když jsem se měl o přestávce vyučování s ostatními spolužáky postavit ke žlábků, v obecné mi ten rituál ještě tak nevadil, dokonce jsme závodili s kluky, kdo vyčurá nejvýš, dokázali jsme to i nad dehtem natřený kus stěny, tedy na ten už vybílený, kde ta moč zůstalo i vidět, taky nám za to školník a ředitel mnohokrát vynadali, mohli se zbláznit, učitelky samozřejmě ne, ty se do toho radši nepletly, což mi přišlo docela líto, konečně holky se na nic podobného nezmohou.

Zkrátka na všechny tyto intimní věci jsem vždycky potřeboval víc času a klidu, ani u skautů a ani teď na vojně se toho ostychu nemohu zbavit, sbíhám po schodech z třetího patra, kde je

naše školní rota ubytovaná, přímo pod půdou, až nahoře, schodiště je široké jako ve všech kasárnách, aby vojáci při poplachu nebo nástupu co nejrychleji vyběhli z budovy.

Za první republiky tu bylo vojenské gymnázium, za války tu prý Němci měli nějakou dragounskou jednotku, což jsem netušil, že měli jako ti Buďonného rudoarmějci cosi jako jízdu. Němci prý kvůli tomu vytrhali v přízemí i parkety a měli tam stáje. Německé vojáky jsem ve filmových žurnálech vždycky viděl častěji na tancích nebo alespoň na motorkách se sajdkárami, na kterých třeba zrovna v březnu devětatřicátého okupovali Československo, tedy už jen Čechy a Moravu.

V přízemí školy už zase jsou učebny, jenže jak se škola rozrůstala, bylo tu stále víc čet, řada učeben a hlavně laboratoří byla i mimo hlavní budovu, v takových dřevěných barácích, provizorních ubikacích taky po Němcích, stavěla je všude za války Todtova organizace, tedy hlavně vězni a zajatci nebo totálně nasazení.

Před budovou se rozhlížím, kam poběžím, vlastně ani nemám nějaký konkrétní plán nebo cíl, jen chci využít toho, že mám konečně hodinu volno, doma jsem téměř každý večer obíhal blok baráků, v němž jsme bydleli, všechno měl na svědomí Emil Zátopek, nikdy jsem žádné životní vzory neměl, ale podle jeho příkladu jsem kroužil kolem domů jako cvok, celý určený, lidi už si na mě taky ukazovali a říkali malým dětem: Hele, Zátopek! A tak jsem si každý den přidával o kolečko víc. V měšťance jsem taky díky tomuhle tréninku byl na tyhle delší tratě nejlepší, po roce obíhání okolo našeho bloku jsem porazil i kluka, kterému pro změnu říkali Čevona, což byl náš nejlepší závodník na dlouhé tratě před Zátopkem.

Naštěstí všechno tohle bláznovství přece jen k něčemu bylo, když jsem se přihlásil do téhle školy, hned po zdravotní prohlídce ve Vojenské nemocnici ve Střešovicích nás přezkušovali z tělesné zdatnosti na Strahovském stadionu, šel jsem tam dost vyděšený, jeden doktor mi tam do zdravotního záznamu napsal, že mám zvětšenou štítnou žlázu a na rentgenu mi zjistili jakési drobné kalcifikace na plících, neměl jsem vůbec tušení, co to může znamenat, třeba

jsem v tom druhém případě překonal tuberkulózu nebo co, jestli mě tedy kvůli tomu vůbec přijmou, ale jak jsme začali skákat do dálky a výšky, házet granátem, na štítnou žlázu a ty kalcifikace jsem zapomněl, dokonce jsem se těšil na závěrečný běh na jeden kilometr, kde jsem se teprve chtěl ukázat, protože jak se kluk, který má sto sedmdesát může ukázat na výšce a dálce, i když jsem přes ty čtyři metry a nad sto čtyřicet taky nějak dostal.

Na ten kilák si v propozicích předepsali polovysoké boty, naštěstí se mi u dědy podařilo nalézt takové lehké, které mi připadaly jako pírko, protože jsem jinak trénoval jako Emil v bagančatech, ale asi jsem ty návody k přezkoušení nějak špatně pochopil, nebo se na ně ostatní vykašlali, byl jsem tam v bagánech jedinej, ostatní přišli v kečkách nebo v teniskách, ve kterých skákali a běhali stovku, nikdo z těch zkoušejících nikomu neřekl ani slovo, což mě děsivě naštvalo jako nespravedlnost, že jsem se chtěl proti tomu bezpráví ozvat, ale strašně jsem se bál, že by mě kvůli tomu protestování nemuseli přijmout, někdo mi do toho protokolu mohl napsat nepříjemnou poznámku, že jsem remcal, nebo mě vyrazit od zkoušky z tělesné přípravy vůbec, a tak jsem radši mlčel a na nekonečném strahovském stadionu vyrazil rychle dopředu jako šílenec, běžel stovku nebo dvoustovku, abych je všechny ze sebe okamžitě setřásl, nebylo pochyb, že je to právě moje trať, aby si toho i zkoušející všimli, hlavně ten kudrnatý nadporučík, který byl mezi nimi nejvyšší šarže a bude nejspíš o všem rozhodovat.

Po prvním kole jsem na ostatní udělal snad čtyřicet nebo dokonce padesát metrů, někdo na mě varovně od startu zakřikl: Nezapomeň, že máš před sebou ještě jeden a půl kola! Což asi neměl, jako by mě po tom jeho varování přepadla úzkost, ztěžkly mi nohy a začalo pálit na plících, jako kdyby se ty drobný kalcifikace už nějak projevíly, ti za mnou se začali přibližovat, i když jsem je při netaktickém ohlédnutí viděl jako v nějaké mlze, cítil jsem, jak na mě jde krize, asi to bylo i tím, že jsem ráno musel brzo vstávat, a já když se nevyspím, tak za moc nestojím, už jsem některé slyšel dusat za sebou a pořád jako kdybych nemohl popadnout druhý dech, první se dostal přede mne a já jsem vycítil, jak je nadupaný, propadal

jsem se i za další, až jsem byl poslední z té vedoucí sedmičlenné skupiny a dotahovala se na mne další skupina, tušil jsem, že se blíží tragédie, ale ta úzkost mě najednou opustila, že to takhle zbaběle nemohu nechat, přiblížil jsem se znovu k těm prvním a k vlastnímu překvapení jsem jednoho po druhém zase začal předbíhat, škoda, že jsem na to neměl víc času, cíl se neúprosně blížil, ještě jsem vzal jednoho, ale na víc než na čtvrté místo jsem nestačil.

Přesto si mého výkonu ten nadporučík všiml, vzal si mě stranou a řekl mi: - Ty jsi z toho udělal opravdovej závod! I když jsem nepochopil, co tím vlastně mínil, byl jsem přece čtvrtý a já byl zvyklý na podobných tratích vítězit. - Chybí ti ale chytřejší taktika! pokračoval ten důstojník a pořád se díval na ty můj hrozný boty, jako by mi podvědomě chtěl dát najevo, že já jsem buď právě ten nejpoctivější člověk v téhle zemi, nebo naopak úplnej cvok, co všechno bere vážně nebo si nedokáže dobře přecíst propozice, ale jinak jsem mohl bejt spokojenej, ačkoli mě zase přepadla úzkost, prý se nás přihlásilo přes dva tisíce a vezmou jich jen třicet, asi to proto bylo ode mne opravdu bláznovství, že jsem se o něco takového vůbec pokusil, ačkoli to vlastně ani nebyla úplně moje zásluha, sám bych na něco podobnýho ani nepřišel, ale pozval si mě po nějaký sociologický anketě na škole okresní školní inspektor, kterému se